

Sygn. akt VU 1502/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Główczyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2014 roku w Legnicy

sprawy z wniosku S. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.

o emeryturę

na skutek odwołania S. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O.

z dnia 23 maja 2013 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. z dnia 23 maja 2013 roku, znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. T. prawo do emerytury od dnia 03 lutego 2013 roku,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 1502/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 maja 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił wnioskodawcy S. T. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do dnia 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, jak również 25 lat okresów ubezpieczenia. Organ rentowy nie uwzględnił niemieckiego okresu nieskładkowego od 01 lutego 1989 r. do 30 kwietnia 1990 r. ponieważ w/w okres ubezpieczenia uwzględnia się tylko do uprawnień do wcześniejszej emerytury z długiego stażu pracy. Wymieniony organ nie uwzględnił również do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od 15 maja 1976 r. do 31 stycznia 1989 r. z tytułu zatrudnienia w Odlewni (...) na stanowisku „kierownika wydziału produkcji” gdyż z przedłożonych dokumentów nie wynika by ubezpieczony pracował w bezpośrednim środowisku pracy, w którym są zatrudnieni pracownicy, którzy wykonywali pracę szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył S. T., który za bezzasadne uznał przyjęcie, iż nie posiada wymaganego 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych

warunkach. Nie wliczenie do stażu wymaganego do nabycia prawa do emerytury odbytej w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach od 26 kwietnia 1974 r. do 16 kwietnia 1976 r. zasadniczej służby wojskowej narusza przepis § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 39, poz. 176). Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie emerytury oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według spisu przedłożonego przed zamknięciem rozprawy, a w razie jego nieprzedłożenia według norm przepisanych.

W uzasadnieniu ubezpieczony wskazał, że pracę na stanowisku kierownika wydziału produkcji wykonywał na oddziałach odlewni i że polegała ona na sprawowaniu kontroli międzyoperacyjnej jakości produkcji oraz dozoru inżyniersko – technicznym w oddziałach odlewni. Pracę w szczególnych warunkach w Odlewni (...) w G. wykonywał przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej oraz po jej zakończeniu.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o jego oddalenie uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji. Z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów nie wynika, aby pracował bezpośrednio na stanowisku, na którym zatrudnieni są pracownicy wykonujący pracę w szczególnych warunkach. Zakład przyjął za udowodnione jedynie 8 miesięcy i 12 dni takiej pracy, od 15 sierpnia 1973 r. do 25 kwietnia 1974 r. Organ rentowy nie uwzględnił okresu służby wojskowej w wymiarze 1 roku, 11 miesięcy i 21 dni ze względu na brak podstawy prawnej; wyrok Sądu Najwyższego, na który powołuje się ubezpieczony w odwołaniu, nie stanowi źródła prawa powszechnie obowiązującego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. T. urodził się (...), na dzień 01.01.1999 r. wykazał 25 lat, 1 miesiąc i 2 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

dowód: akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy.

W okresie od 15 sierpnia 1973 r. do 25 kwietnia 1994 r. S. T. wykonywał w Odlewni (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracę mistrza utrzymania ruchu a w czasie od 15 maja 1976 r. do 31 stycznia 1989 r. pracę na stanowisku kierownika wydziału produkcyjnego. Wymienione prace ubezpieczony wykonywał w I oddziale odlewni, gdzie przy odlewaniu żeliwa prace wykonywali spustowi żeliwiaków, prace wykonywali formierze, wybijacze, rdzeniarze, oczyszczacze i wykańczacze (szlifierze) odlewów. Wnioskodawca wykonywał wymienione prace na I zmianie, na której pracę wykonywało około 120-140 osób. Wraz z dwoma mistrzami oraz brygadzystą sprawował bezpośredni nadzór nad zatrudnionymi w odlewni pracownikami. Pracę biurową wykonywała zatrudniona na oddziale planistka. W przerwie tego zatrudnienia, od 26 kwietnia 1974 r. 16 kwietnia 1976 r. ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową.

dowód: świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, k. 17 akt

rentowych,

zeznania świadków: W. F., e-protokół; 00:06:00-00-14;00,

R. O., e-protokół; 00:16:00-00:21:00.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego

funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

O ile zaskarżoną decyzją odmowę przyznania prawa do emerytury uzasadniono między innym brakiem wymaganych co najmniej 25 lat okresów składkowych, to ostatecznie w decyzji z dnia 10 lipca 2013 r. organ rentowy przyjął, iż S. T. warunek ten spełnił, bowiem na dzień 01 stycznia 1999 r. wykazał 25 lat, 1 miesiąc i 2 dni takich okresów.

Jedynie zatem sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było ustalenie, czy wnioskodawca posiada wymagane co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczony nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy za pracę w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia w Odlewni (...) na podstawie przedłożonego świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego przez wymienionego pracodawcę. Zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 29 stycznia 2010 r. praca była wykonywana na stanowiskach mistrza utrzymania ruchu i kierownika wydziału produkcyjnego.

Dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że S. T. wykazał, iż w zakwestionowanych przez ZUS okresach ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace w warunkach szczególnych i tym samym udowodnił wymagany przepisami prawa okres 15 lat takiej pracy. Wykazał bowiem fakt wykonywania w spornych okresach zatrudnienia prac w szczególnych warunkach, wymienionych w wykazie A, Dział XIV, poz. 24, tj. pracy polegającej na dozorze inżyniersko-technicznym na oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A. Zebrany w sprawie materiał uzasadnia wniosek, że w wymienionym w ustaleniach

faktycznych oddziale Odlewni (...) jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, Dział III, poz. 21 - 23, tj. prace związane z przygotowaniem przy odlewaniu żeliwa, prace polegające na przygotowaniu mas formierskich, prace formierzy oraz rdzeniarzy, prace obsługi żeliwiaków, rozlewni i ich urządzeń pomocniczych, prace polegające na wybijaniu, oczyszczaniu i wykańczaniu odlewów. Całokształt zebranego w sprawie materiału wskazuje na fakt, iż ubezpieczony sprawował bezpośredni dozór inżynieryjno-techniczny na oddziale, w którym jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (Dział III, poz. 21 – 23).

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11 (LEX nr 1211140) okres służby wojskowej dla żołnierza zatrudnionego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej w warunkach szczególnych (I kategorii zatrudnienia), który po zakończeniu tej służby podjął zatrudnienie w tych warunkach, jest nie tylko okresem służby w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 u.e.r.f.u.s., ale także okresem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu § 3 i 4 rozporządzenia z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze. Podobny pogląd wyraził w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 23 kwietnia 2013 r., III AUa 1412/12 (LEX nr 1314759). Sąd w pełni podziela powyższy pogląd wraz z przytoczonymi na jego uzasadnienie argumentami. Zważywszy na ustalone w sprawie fakty należy przyjąć, iż także okres służby wojskowej jest okresem w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności i uwzględniając oparte na uzasadnionych podstawach odwołanie, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł co do istoty sprawy.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i § 11 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).